

Psí setkání ve Španělsku

Do restaurací na promenádě u moře stejně jako na lavičky podél nábřeží je psům vstup povolen

Je malý, za jízdy se mu asi dost špatně drží

Zpráva Českého cykloturisty o španělských psech

Pokud vám název článku připadá poněkud zvláštní, berte ho jako omluvu za všechny české cyklisty, cykloturisty a turisty vůbec všem španělským čistokrevným i voříškovým psům. Španělští psi mají totiž právě mezi cyklisty pověst krvežíznivých oblud, pro které je největším potěšením honit bikery a zakusovat se jim do lýtek nebo alespoň do plášťů jejich bicyklů. I my jsme pod vlivem podobných story jeli do Španěl každý vyzbrojen jedním pepřovým sprejem.

První pes se k nám vrhl asi po měsíci cesty. Před samoobsluhou. Zavrčel. Záviděl totiž tříbarevné hubené kočce kočičí sušenky, kterými jsme se jí snažili osladit její nelehký život městského bezprizorního zvířete. Museli jsme je tedy podělit rovným dílem: pes - kočka - pes. O dva týdny později v Sierra Nevadě za námi šla variace na dalmatina i bez sušenek. V siestové odpolední vyliďněné vesnici mu bylo smutno. „Hraj si se mnou,“ říkal mi jeho kmitající prut. „Nemůžu, musím do kašny pro vodu,“ vysvětlila jsem mu. „Jdi si támhle za tím pánem,“ ukázala jsem mu na kolegu. Pes byl inteligentní a šel. I jemu sušenky chutnaly.

V Kastilii a Extremaduře jsme se dostali do oblasti pastvin, kde jsme měli ze psů největší obavy. Právě tam někde se před třinácti lety hnala za naším autem smečka hafanů a ze všeho nejvíc toužila prokousnout mu alespoň jednu pneumatiku. Ukázalo se, že třináct let a nové zákony dost změnily.

Tam, kde se pasou za ohradou krásy, jsme problémy nečekali. Krávy jsou mírumi-

lovná zvířata a psi se k jejich hlídání nepoužívají. Něco jiného je jedna část Andalusie, kde se na rozlehlých oplocených pastvinách chovají býci na koridu. Tam se ohrady rozhodně nedoporučuje přelézat. Tihle býci si totiž svůj pozemek ohlíďají sami.

U ovcí je situace jiná. Tam jsou psi potřeba a jsou dokonale vycvičení. Několikrát jsme je pozorovali při práci. Vždycky se drží svého pána. Stačí jediný pokyn a psi vyrazí za stádem. Ovce před nimi mají

Venkovská architektura na severu Andalusie – velký dům pro pána, malý pro psa

respekt, psi si ho vynutí jednoduše - přihlouplou neposlušnou ovci chytanou za kůži na noze a pořádně s ní zatřepou.

Je obdivuhodné, co všechno takový ovčácký pes dokáže. Na polní cestě jsme potkali dva psy, kteří sami vedli stádo na pastvu a ovčák za nimi po čtvrt hodině přijel na motorce. Viděli jsme pastevce, jak přihnul ovce k vodě, pak dal psům pokyn, aby je zahnali na louku do stínu, a nakonec on i jeho psi na tři hodiny odešli do vesnice na oběd. Ovce zůstaly celou dobu v houfu pod stromem.

Takoví psi určitě beránci nejsou. Ale vědí, že člověk ovce nekrade (alespoň ne na španělském venkově). Nikdo je ale nenaučil, že cyklista je také člověk. Zpozorujeme se navzájem. Oni se nastraží a připraví, my zastavíme a promluvíme na ně. V tom momentě devadesát pět procent psů pozná, že jsme lidé a ne neznámé zvířecí obludy, ztratí o nás zájem a začnou si hledět jen svého stáda. A zbylých pět přiznejme si poněkud natvrdlých procent? Stačí se sehnout pro pomyslný kámen nebo zdvihnout ruku s imaginárním klackem. Skutečně

kameny a klacky znají bohužel až moc dobře, okamžitě se stáhnou.

Vzpomněli jsme si na ně doma, při procházce s naším malým vzteklým teriérem. Byl na řemínku. Z lesa vyběhl německý ovčák. Měl s sebou paničku, ale neměl ji na vodítku. Panička zavolala. Pes nic. Naš se rozeřval. Vidina psů zakousnutých do sebe mě přiměla zdvihnout klacek, skutečný. Ovčák nic. Naši psi jsou na tom určitě mnohem líp než jejich pastevečtí kolegové, klacek neznají, ovšem co se výchovy týče, prohráli by mnohdy na celé čáře. Místo aby ovčák odběhl, panička doběhla k němu. Nic se nestalo, jen zase přišla o kus autority u svého psa.

Většina setkání se španělskými psy je ale smutná. U jedné přehrady v Andalusii jsme se večer na chvíli přidali ke končící narozeninové party rockového hudebníka. Pobíhal mezi nimi malý chlupatý bílý podvratáček, vylizoval misky a okusoval grilovací rošty se zbytky masa. Když odjeli, nezbylo po nich nic, jen ten pes. Nebyl jejich. Vláčel za sebou kus překousaného provazu a ještě ráno nedůvěřivě běhal okolo nás a čekal, jestli mu alespoň my po odjezdu něco necháme.

V Čechách běhá většina venkovských psů na zahradách nebo po návsi. Ve Španělsku je většina venkovských psů uvázaná nebo zavřená v jakýchsi psincích. Vyjící lovecké smečky bez každodenní možnosti lovit. Pastevečtí psi bez možnosti hlídat a vodit svá stáda. Když jim jednou za den pán přinese vodu a žrádlo, mohou se zbláznit radostí a kroutí celým tělem včetně ocasu ve snaze zavděčit se.

Platí zde pravidlo: čím menší pes, tím má větší šanci na svobodnější život. Malý pes tak neublíží a nevzniknou mi z něho problémy, myslí si jeho majitel a nechává ho

Volně pobíhají jen malí a přátelší psi. Velcí psi jsou volní jen vzácně, v tom případě mají své zájmy a své důležité úkoly a okolí je zdánlivě moc nezajímá.

volně pobíhat, kam se mu zamane. Pes se rozeřve, ale pak se našich jízdnicích kol poleká a couvne.

Zastavili jsme na křižovatce na červenou. Vedle v autě seděl na klíně paničky jorkšírák. Hrdina. Rozzuřil se pohledem na nás a vyskočil z okýnka, aby nás zakousnul. Na asfaltu se sám lekl svého hrdinství a hned, jak se otevřely dveře auta, zmizel potichu uvnitř.

Několikrát jsme potkali ve Španělsku děle žijící cizince, kteří psychicky nevydrželi podmínky, ve kterých mnoho místních psů musí žít, a obklopili se menší adoptovanou smečkou. Jej členové byli vždy očkovaní, měli známky, pěkný obojek a svých majitelů-nemajitelů se drželi jako klíště.

Napili se vody z kašny a usadili se u našich kol, jen jsme odjeli, prohrabali celý odpadkový koš

Mnohá zajímavá setkání se odehrála při obědě. Usadili jsme se na louce v trávě s jetýlkem pod velkým topolem. Směřovali jsme k Picos de Europa a vegetace byla zelená jako u nás v létě. Žádné suché Španělsko. Louky byly skvěle posekané, ovšem místo sekaček zapracovala stáda ovcí. Blížil se konec srpna, sezona na horách pomalu končila a psi zvyklí na přátelské turisty s nějakým kouskem svačiny vždycky po ruce se evidentně nudili. Ten voříšek k nám už z dálky běžel a radostně vrtěl ocasem. Ale my měli kolem sebe rozložené jídlo a sušící se propoceně oblečení. Pes jako kdyby pochopil, že není právě nejčistší. Odběhl se do nedaleké přehrady vykoupat a vrátil se, jako by věděl, že něco vyhrabeme. Vyhrabali jsme zbytek kočičích sušenek. Snědl je i trávníkem, na který jsme je vysypali.

Čím dál tím častěji se přesvědčujeme, že jsme se báli zbytečně. Jako mnohokrát obědváme v městském parku. Nejprve

„Pastevečtí psi odvádějí dokonalou práci, jejich páníčci už méně – psům se o srst téměř nikdo nestará.“

nám za vyrušení klidu poněkud vynadá německý ovčák. Pak k jeho pánovi přijde na pokec známá se dvěma velkými sněhobílými špici (jsme pod Pyrenejemi, a tak jim husté kožichy nevadí). Otevřeme balíček s mortadelou. Vůně salámu vyrazí do parku, špic vyrazí taky. Opře se packami o kolo za námi a hlavu nám strčí přes rameno. Salám je stále daleko. Oběhne lavičku. Zdvihneme salám co nejvýš nad hlavu. Sedne si před nás a olizuje se. To už vyrazí i jeho panička a s omluvou vleče oba psy pryč z parku. Tímto se dodatečně omlouváme i jim za přerušování polední procházky.

A co naše pepřové spreje? Přivezli jsme je neporušené zpět. Španělský venkov je bezpečný po všech stránkách.

Irena Páleníková